

Cartea întrebărilor

(fragmente)

[...] Valea Plângerii era un loc din sudul Bucureștilor. Se afla nu departe de dugheana frizerului Ispirescu-tatăl („palatul tatălui său”, în basm!) și nu departe de Cimitirul Bellu, adică de fieful morții spre care se îndreaptă până la urmă Făt-Frumos. Tatăl lui Petre Ispirescu avea prăvălia pe Calea Văcărești. Am dat peste acest nume, Valea Plângerii, în documente de pe la sfârșitul secolului 19, dar locul a dăinuit până prin 1965, când a devenit o parte din Parcul Tineretului.

Firește, numele de Valea Plângerii nu e o invenție românească, iar Ispirescu l-a păstrat pentru valoarea lui metaforică, aceea de lume pământeană, loc al lacrimilor, al suferinței. În *Simbolică biblică și creștină*, dicționarul profesorului Victor Aga (Editura Învierea, Arhiepiscopia Timișoarei, 2005), se află următoarea explicație: „Valea lacrimilor sau Valea plângerilor este numirea lumii pământenești și a vieții de pe pământ față de înălțimile cerului și ale vieții lui de fericire. Simbolizează greutatea și veșnicile ispite cu care se luptă creștinul și pe care trebuie să le învingă și să verse multe lacrimi pentru păcatele proprii și pentru ale altora” (p. 403). Locuri numite Valea Plângerii se află, probabil, în multe părți ale lumii, cel mai cunoscut fiind cel din Ierusalim.

[...] Ispirescu este preocupat de temă, din 22 august 1864, de

Ler, Ana Manole

la moartea mamei lui. Jurnalul îl începe exact la un an de la eveniment, „un an în care s-au aglomerat suferințele de tot felul în bietul meu piept”. După discuția despre nemurire, el notează: „Iacă o idee, îmi zisei, ideea morții, care nu-mi iese din gând de la moartea mamei. Atâta m-a costat această pierdere. Am cugetat în singurătate o parte din noapte, până am adormit. Convicția mea este acum formată. Poate să fiu greșit, dară, din cugetare-n cugetare, am conchis că omul trebuie să moară. Să luăm contrariul: dacă omul n-ar muri, ar trebui să fie staționar; așa ar trebui să fie întreaga natură. [...] Genul uman nu s-ar mai reproduce,

căci reproducându-se s-ar înmulți lumea de n-ar mai încăpea globul mulțimea oamenilor. Apoi chiar acea reproducție ar trebui să se facă după alte legi și în alte condiții, cele actuale nefiind suficiente a reproduce deodată ființe perfecte, crescute gata. Atunci n-ar mai fi varietate, n-ar mai fi plăcerile sezoanelor” – firește, pentru că aceasta presupune moartea și renașterea. Și mai spune tipograful o frază care parcă ar fi din *Devenirea într-o ființă*: „Legea progresului care merge, merge mereu fără a se opri un moment și care trece peste omul actual dând mâna viitorului, n-ar mai exista” (27 oct. 1867). Iată toată baza filozofică a basmului *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*. Bănuiesc că Noica n-a citit jurnalul lui Petre Ispirescu, care nu s-a publicat decât într-o revistă de specialitate, *Studii și documente literare*, în 1969, însă i-a intuit potențialul. Școlit în altă epocă, de pildă în interbelic, Ispirescu ar fi devenit un bun prieten și interlocutor al lui Noica. ✱

Draga mea, Ion Puiu

Împrimăvărare, Nicolae Dabija